

Remissvar

Stockholm 2024-08-12

Till: Tutti.JohanssonFalk@vr.se

Flaskhalsar som bromsar nyttan av storskalig forskningsinfrastruktur

Läkemedelsindustriföreningen (Lif) har genom remiss den 20 maj 2024 beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad rapport. Lif välkomnar möjligheten att inkomma med synpunkter inför den slutliga rapporten.

I den nationella life science-strategin från 2019 är den övergripande målsättningen att Sverige ska vara en ledande life science-nation. Forskningsinfrastrukturer utgör en grundpelare för forskning- och innovation i det svenska life science-systemet och är en viktig del för att nå regeringens målsättningar inom området. Att skapa goda organisatoriska och strukturella förutsättningar för dessa infrastrukturer är därför en ytterst angelägen fråga. Lif välkomnar rapportens fokus på att identifiera hinder och föreslå konkreta åtgärder för att öka nyttan och tillgången till storskaliga forskningsinfrastrukturer.

Företagens tillgång till storskaliga forskningsinfrastrukturer

Forskningsinfrastrukturerna är viktiga resurser för forskande läkemedelsföretag utifrån att forskning- och utveckling av nya behandlingar utgör grunden i företagens verksamhet. Att ge forskande läkemedelsföretag goda möjligheter att nyttja forskningsinfrastrukturerna är angeläget. För det behövs ändamålsenliga organisationsformer som svarar upp mot näringslivets behov av såväl effektiva och förutsägbara administrativa processer som tillgång till excellenta och högteknologiska miljöer.

En viktig faktor att ta hänsyn till - utifrån rapportförfattarnas strävan om att öka företags nyttjande av forskningsinfrastrukturerna - är utformningen av incitament och prioriteringsgrunder för att ge tillgång till anläggningarna. Lif instämmer i att de projektmedel som Vinnova tillgängliggjort i syfte att stärka företagens tillgång har varit värdefulla men ser behov av att öppna upp för fler ingångar och bredare prioriteringsspektra direkt hos forskningsinfrastrukturerna. Nuvarande ordning med prioritering huvudsakligen baserad på vetenskaplig excellens minskar företagens möjlighet att få tillgång. Detta eftersom företagens projekt oftast syftar till att adressera svåra samhällsutmaningar genom tillämpningen av forskningsresultaten trots att den vetenskapliga excellensen inte nödvändigtvis är på högsta nivå. Fler företag skulle kunna ges möjlighet att använda infrastrukturerna med en annan balans mellan vetenskaplig excellens och mer direkt samhällsvärde/nytta i prioritering av tid i

anläggningarna vilket skulle bidra till att öka forskningsinfrastrukturernas bidrag till att lösa samhällsutmaningar. Lif välkomnar därför förslaget att utveckla särskilda ingångar för företagen för tillgång till forskningsinfrastrukturerna.

Utöver ovan har författarna identifierat att företagens kunskap och erfarenhet av nyttjande av forskningsinfrastrukturer såsom MAXIV och ESS i många fall är begränsade vilket i sig utgör en tröskel. Genom att erbjuda ett behovsanpassat stöd genom hela processen - från projektplanering, provpreparation till dataanalys – ges fler företag möjlighet att nyttja anläggningarna och också sprida sina erfarenheter till fler företag. Som påpekas i rapporten är datahantering och dataanalys en stor utmaning även för forskande läkemedelsföretag. Förslaget om att inrätta särskilda hubbar för datahantering, analys och samverkan är därför välkommet. De tjänster som hubbarna föreslås tillhandahålla bör dock erbjudas till alla aktörer oavsett sektor.

I rapporten beskrivs ansökningsförfarandet generellt som tydligt och relativt enkelt för sökande från såväl akademi som näringsliv medan processen för granskning och beslut är mer utmanande, inte minst utifrån ett företagsperspektiv. Företagen har i många fall behov av snabb tillgång till forskningsinfrastrukturerna för att lösa ett akut ofta svårslösligt problem med snäva tidslinjer. Att kunna möta sådana behov från företag är avgörande för att säkerställa att storskaliga forskningsinfrastrukturer i Sverige kan konkurrera med anläggningar internationellt om att vara företagets förstahandsval.

Internationell marknadsföring av svenska forskningsinfrastrukturer

Forskande läkemedelsföretag agerar på en global arena där majoriteten av företagen inte har sin FoU-verksamhet placerad i Sverige utan närvaron i Sverige framför allt syftar till att tillgängliggöra företagets läkemedel i Sverige – så kallad *market access*. Det innebär i praktiken att beslut om vart tidiga forskningsaktiviteter ska förläggas inte fattas i Sverige. För att företagen i högre utsträckning ska välja att förlägga forskningsprojekt i Sverige är det viktigt att öka kännedomen hos de globala läkemedelsföretagen om potentialen i de svenska forskningsinfrastrukturerna. Aktiv marknadsföring med ett tydligt erbjudande är avgörande för att attrahera fler av företagets forskningsaktiviteter till Sverige med hjälp av de svenska forskningsinfrastrukturerna. Förslagen i rapporten är ett viktigt första steg men för att få maximal utväxling ser Lif behov av att forskningsinfrastrukturerna sätts i ett internationellt sammanhang genom en samlad och aktiv marknadsföring på motsvarande sätt som andra europiska länder gör. Genom att koppla ihop de storskaliga infrastrukturerna med andra delar av life science-systemet såsom kliniska prövningar, registerforskning och biobanking kan ett sammanhållet erbjudande från det svenska life science-systemet presenteras för globala läkemedelsföretag där de storskaliga forskningsinfrastrukturerna är en viktig hörnsten. Lif rekommenderar att regeringen ger ett gemensamt uppdrag om en sådan sammanhållen och aktiv marknadsföring av det svenska life science-erbjudandet till Vetenskapsrådet, Vinnova och Business Sweden i samverkan med universitet och branschorganisationer.

De forskande
Läkemedelsföretagen

Lif bidrar gärna i det fortsatta arbetet med att utveckla de svenska forskningsinfrastrukturerna och öka företagens användning av dessa utifrån företagens behov, utmaningar och möjligheter.

Med vänliga hälsningar

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Karolina Antonov'.

Karolina Antonov
T.f. Generalsekreterare